

UiO RSA: Møte med Utdanningskomiteen 1. desember

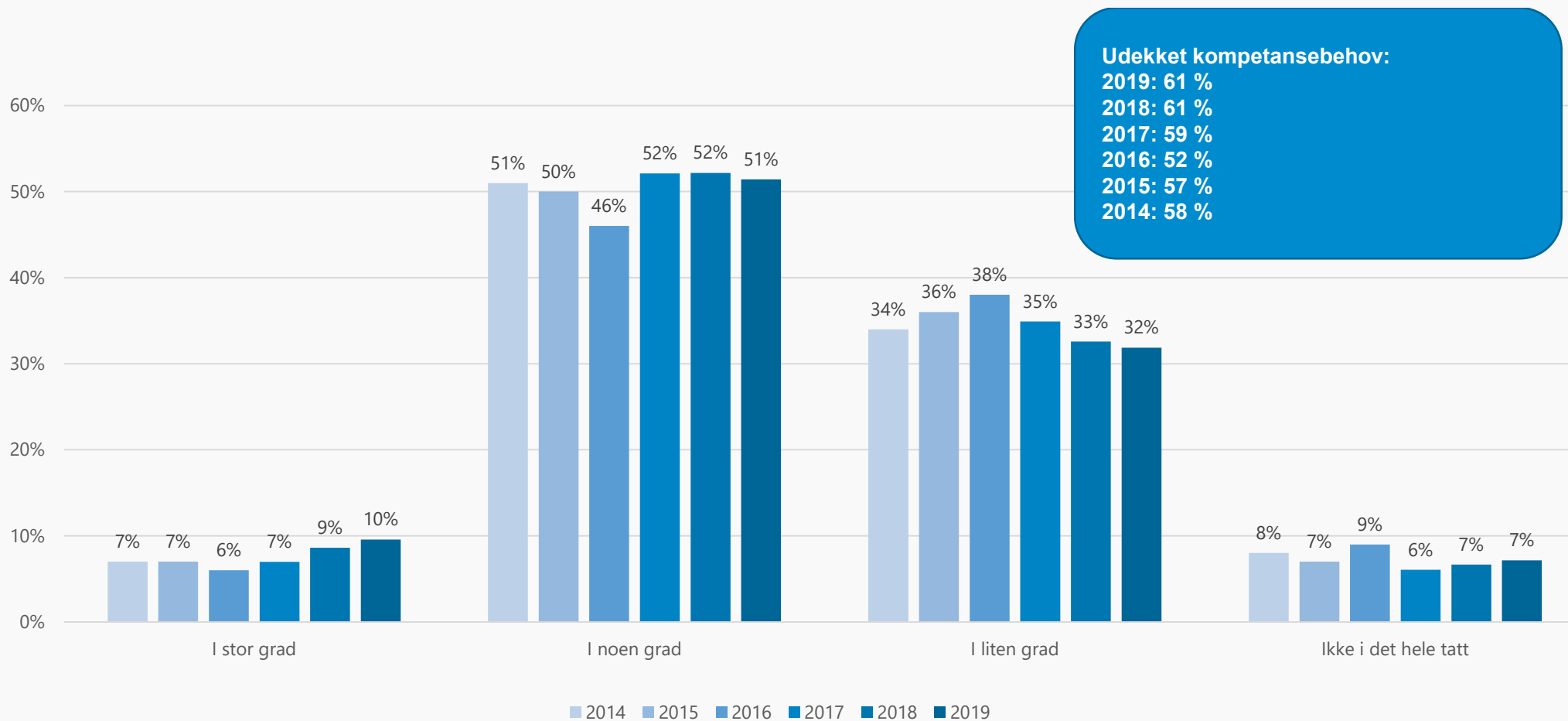

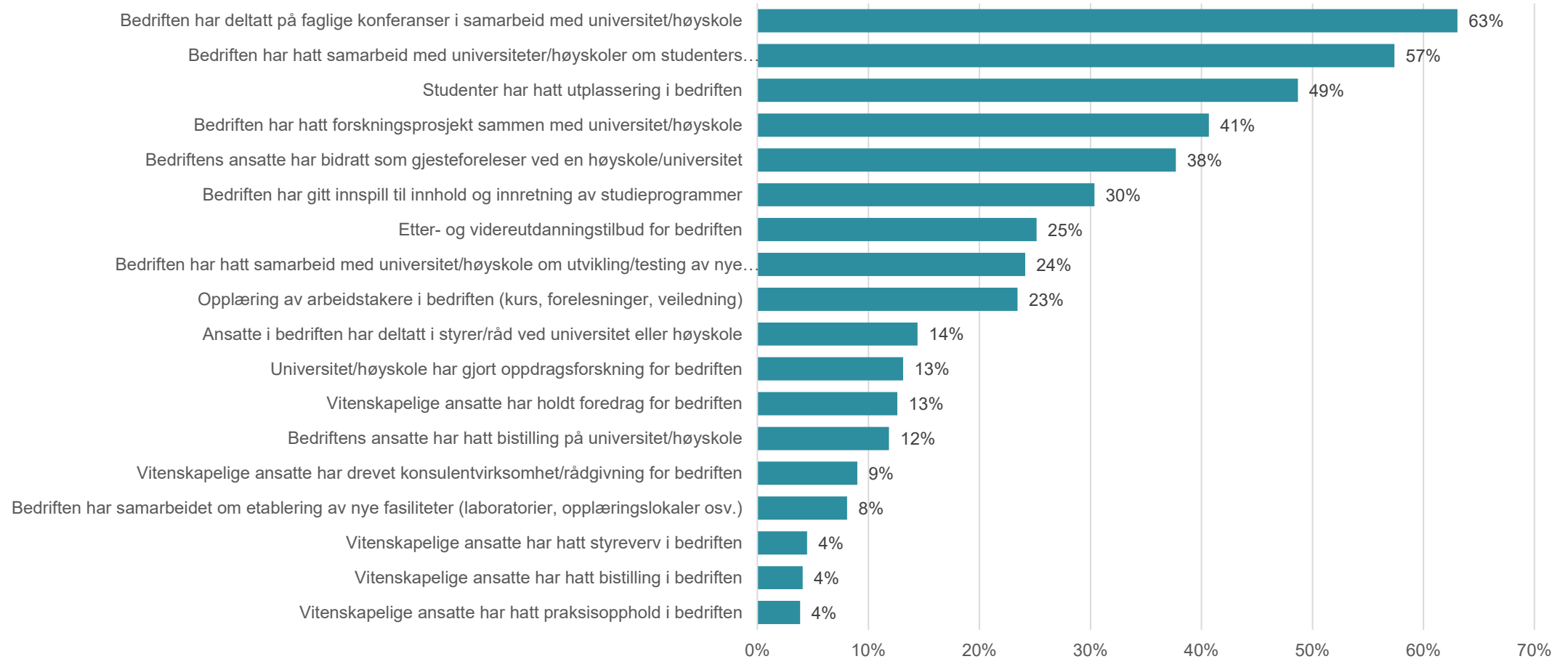
Utfordringer for kompetansepolitikken

1. Noen sentrale ferdigheter danner fundamentet for kompetanse
2. Det er særlig mangel på kvalifisert arbeidskraft innen helse, bygg og IKT
3. Endringer i teknologi, klima og demografi fører til nye kompetansebehov
4. Arbeidslivsrelevansen i høyere utdanning er god, men varierende kvalitet i praksis er en særlig utfordring
5. Ujevn kjønnsbalanse i en rekke utdanninger er en utfordring for arbeidslivet
6. Den norske arbeidslivsmodellen bidrar til kompetanseinvesteringer i arbeidslivet
7. Mange deltar for lite i læringsaktiviteter
8. Regional kompetansepolitikk blir viktigere
9. Dimensjonering av videregående opplæring bør i større grad reflektere arbeidslivets behov

I hvilken grad har bedriften et udekket kompetansebehov i 2014-2019?

Cirka hver fjerde NHO-bedrift har hatt samarbeid med UH siste fem år

Utgangspunktet: Vi er både studenter, arbeidstakere og samfunnsborgere

Utvikling av kunnskaper, ferdigheter, holdninger og verdier skjer ikke bare som **studenter i utdanningssystemet**, men også i minst like stor grad som **arbeidstakere i arbeidslivet** og som gode **borgere i det sivile samfunn**.

Partssamarbeid i arbeidslivet – den norske modellen i praksis

- Forhandlinger
- Felles konferanser
- Felles tiltak (RSA, praksis etc.)

Den norske modellen i praksis

- ***Kleven Verft, Ulsteinvik:***
Forskere, sivilingeniører, fagskoleingeniører og fagarbeidere har samarbeidet med sine ulike faglige innfallsvinkler for å utvikle verdens første helautomatiserte skrogproduksjon.
- Slikt samarbeid gjør at industriproduksjon og industriarbeidsplasser videreutvikles i Norge.
- Den norske modellen, der alle snakker med alle og alle lærer av alle, fører til en kunnskapsdeling og utviklingsevne som få kan konkurrere med.

KLEVEN VERFT, ULSTEINVIK

Foto: Harald M. Valderhaug

I samarbeid med forskere fra Sintef Raufoss Manufacturing har Kleven blant annet brukt erfaringer fra møbelprodusenten Ekornes til å utvikle helautomatisert skrogproduksjon i Ulsteinvik.

Forskere, ingeniører og fagarbeidere har samarbeidet med sine ulike innfallsvinkler for å utvikle verdens første helautomatiserte skrogproduksjon i dette markedsegmentet. Det har ikke ført til at noen har mistet jobben, men har ført til en betydelig kapasitetsøkning og bedre lønnsomhet hos Kleven. Det har også ført til at verftet har hentet deler av skrogproduksjonen hjem til Norge. Et sjeldent eksempel på backsourcing.

Slikt samarbeid mellom ulike typer fagarbeidere, tidligere sjøfolk, ingeniører, forskere, m.fl. fører til den type banebrytende innovasjoner som gjør at industriproduksjon og industriarbeidsplasser videreutvikles i Norge. Den norske modellen, der alle snakker med alle og alle lærer av alle, fører til en kunnskapsdeling og utviklingsevne som få kan konkurrere med.

RSAs anbefalinger

1. Praksistilbud
2. Livslang læring / etter- og videreutdanning (EVU)
3. Kunnskap om den norske arbeidslivsmodellen
4. Alumninettverk

Studiepoenggivende praksis

1. NHO og LO vil arbeide videre for at studiepoenggivende praksis skal bli **et tilbud til alle studenter** ved universitetene og høyskolene i Norge.
2. For å styrke arbeidet med studiepoenggivende praksis bør det etableres **praksiskontorer**, enten ved de enkelte universitetene og høyskolene, eller som en oppgave for de nye regionene. KD må utrede hva som er den beste organiseringen. Praksiskontorene skal legge til rette for og koordinere arbeidet med å få på plass flere praksisplasser i bedriftene, som et samarbeid mellom universiteter, høyskoler og bedrifter.
3. For å styrke arbeidet med og kvaliteten i praksistilbudene bør KD etablere et **praksistilskudd** til bedriftene som tar inn studenter i praksis.

Studiepoenggivende praksis

4. Alle studenter i praksis skal ha en **kompetent veileder** i bedriften. Veilederkompetansen bør styrkes gjennom å tilby relevante etter- og videreutdanningstilbud, for eksempel ved universitet eller høyskole. Tilbudene må være fleksible for ansatte som skal ta dette i bedriftene.

5. Det må etableres en **nasjonal praksisportal** og flere nasjonale samarbeidsfora mellom partene i arbeidslivet og universitets- og høyskolesektoren.

6. Flere universiteter og høyskoler bør etablere **piloter for beste praksis** når det gjelder gjennomføring av studiepoenggivende praksis i bedrifter. Finansieringsordninger som forvaltes av Diku er aktuelle. Resultatene spres nasjonalt.

Studiepoenggivende praksis

7. LO og NHO utarbeider et forslag til en **standardkontrakt** (arbeidstid, regelverk, forsikring etc.) for praksisperioden, altså en kontrakt mellom praksisstudent og praksisbedrift.

8. Universitetene og høyskolene må utarbeide **gode og presise læringsutbyttebeskrivelser/vurderingsord**. For studiepoenggivende praksis, i etsamarbeid mellom de vitenskapelig ansatte og veilederne i bedrift. NOKUT, Diku og UHR må ta en nasjonal rolle for å sikre kvaliteten, og utvikle felles retningslinjer som kan anvendes i alle fag.

9. Studiepoenggivende praksis må være **tydelig forankret i toppledelsen** i bedriftene og ved UoH. Rammeplanstyrte utdanninger må åpne opp for praksis (for eksempel ingeniør).

10. LO og NHO arrangerer **årlige seminarer** om studiepoenggivende praksis, med vekt på erfaringsutveksling og beste praksis.

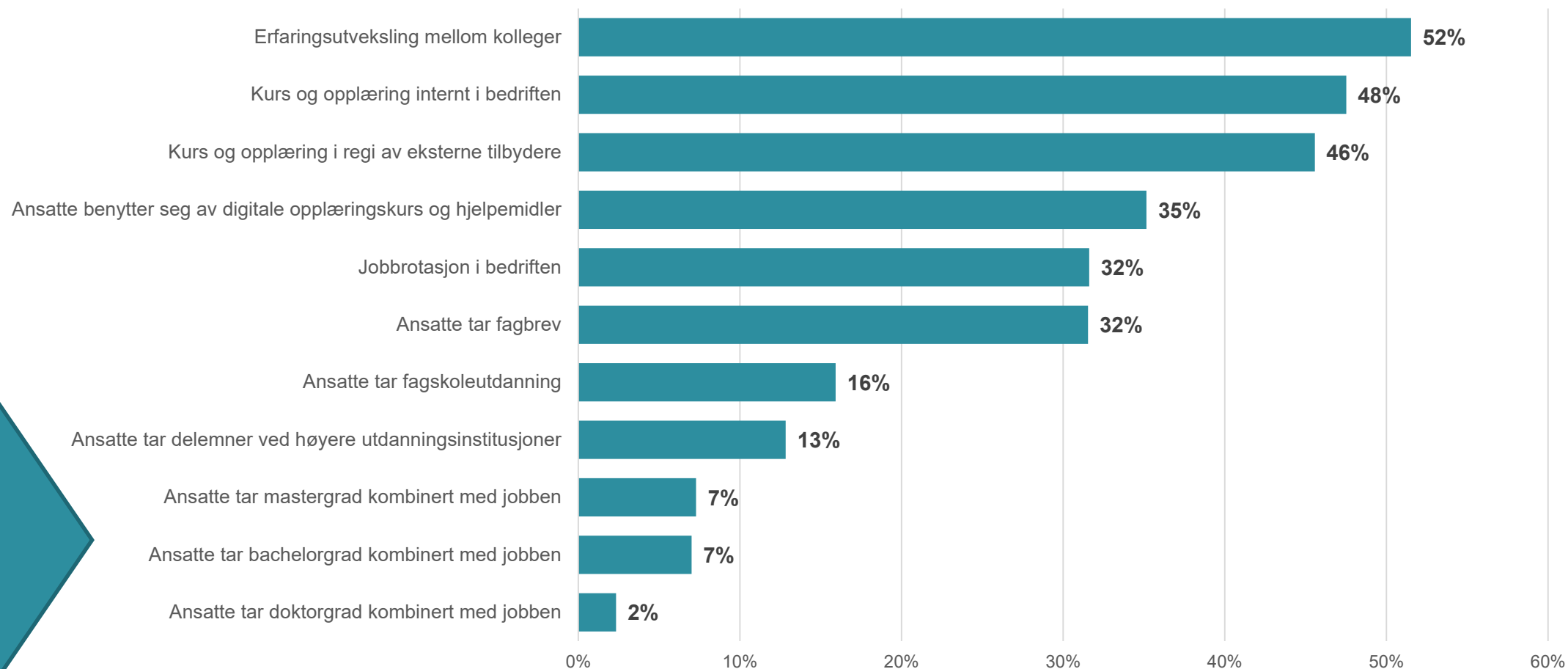
EVU-tilbud i UH-sektoren

- Livslang læring i praksis; etter- og videreutdanning må bli en integrert del av kunnskapssektoren og arbeidslivet.
- Ikke bare faktiske systemtilpasninger, også en mental endring i hvordan vi tenker rundt utdanning og kompetanse.
- Et system som gjør at man kan kombinere å være yrkesaktiv og tilegne seg ny kompetanse på en helt annen måte enn i dag.

Andel NHO-bedrifter som har benyttet ulike former for kompetanseheving

Styrke tilbudssiden

- Viktig å styrke tilbudssiden i etter- og videreutdanningsmarkedet på alle utdanningsnivåer og innenfor et spekter av temaer, ikke minst innenfor tekniske fag og digitalisering.
- Eksisterende tilbud må tilpasses og gjøres tilgjengelig for etter- og videreutdanning, parallelt med at nye tilbud må komme på plass.
- Livslang læring må sees på som en del av grunnoppdraget til utdanningssektoren.

Digitaliseringen gir muligheter

- Viktig med flere fleksible og modulbaserte utdanningstilbud.
- Den utstrakte digitaliseringen vi nå har i utdanningssektoren, gir et godt utgangspunkt for å tenke nytt.
- Bruk av innovative og nye læringsteknologier kan gjøre tilbudene attraktive og relevante for flere målgrupper.

Bransjeprogrammer mm.

- Styrke samarbeidet mellom utdanningssektoren og arbeids- og næringslivet – eksempelvis bransjeprogram, regionale møteplasser og tiltak for å stimulere til kompetanseheving i klyngeprogrammene.
- Bidrar til mer arbeidslivsrelevante og fleksible studier som er tilpasset voksne i arbeid.
- Positivt med nye bransjeprogrammer under koronakrisen. Fremover utvide til ytterligere flere programmer som dekker nye bransjer og nye grupper av arbeidstakere.

Kunnskap om den norske arbeidslivsmodellen

- Det er generelt for lite vektlegging av kunnskap om den norske arbeidslivsmodellen i høyere utdanning. LO og NHO har derfor laget forslag til læringsutbyttebeskrivelse:

Studentene skal kjenne til det norske trepartssamarbeidets og arbeidslivsorganisasjonenes betydning for verdiskaping, lønnsdannelsen og velferdsstatens utvikling.

- LO og NHO ønsker at læringsutbyttebeskrivelsen skal inngå i alle praksisemner, samt i andre emner der det er hensiktsmessig. LO og NHO vil drøfte temaet med universitetene og høyskolene i RSA, programråd og andre relevante møteplasser.

Alumninettverk

- Alumni kan være en viktig møteplass for kunnskapsdeling og erfaringsutveksling mellom UH og nærings- og arbeidslivet.
- LO og NHO vil bidra til å styrke etablering av flere og sterkere alumninettverk ved universitetene og høgskolene i Norge.
- Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) bør diskutere hvordan institusjonene arbeider for å styrke alumni som en del av institusjonenes samarbeid med arbeidslivet, nettverksbygging, erfaringsutveksling og faglig påfyll.

Spørsmål til diskusjon

1. Hvordan gjøre studiepoenggivende praksis tilgjengelig for flere studenter?
2. Hvordan skape flere fleksible og modulbaserte EVU-tilbud, som også kan kombineres med jobb?
3. Hvordan styrke kunnskapen om den norske arbeidslivsmodellen som del av studiene?
4. Hvordan etablere flere og sterkere alumninettverk, som en viktig møteplass for kunnskapsdeling og erfaringsutveksling med nærings- og arbeidslivet?

Og hvordan kan RSA bidra til dette?

Studenter som fremtidige arbeidstakere

